

مهدیه آینده سازان

طرح نامه اجرای برنامه کودک و خردسال

نهم ربیع الاول؛

روز شکرگزاری برای نعمت امامت

این طرح نامه راهنمای اجرای برنامه ای برای مخاطب کودک و خردسال است

که با محوریت «نعمت امامت» و «شکرگزاری» طراحی شده است.

۱. مخاطب

خردسال و کودک

محتوای برنامه با تأکید بر استفاده از زبان ساده و قالب‌های متناسب با مخاطب خردسال و کودک ارائه می‌شود.

۲. مناسبت

نهم ربیع‌الاول؛ سالروز آغاز امامت امام مهدی (عج)

در این برنامه، از این مناسبت به عنوان فرصتی برای پرداختن به مفهوم شکرگزاری استفاده می‌شود.

۳. ایده محوری

نهم ربیع‌الاول می‌تواند برای مخاطب کودک و خردسال به عنوان روز شکرگزاری معرفی شود؛ روزی که خداوند نعمت ویژه‌ای را به انسان‌ها و شیعیان عطا کرده و استمرار نعمت ولایت و امامت را رقم زده است.

در این نگاه، ابتدا باید مخاطب با نعمت امامت آشنا شود و ارزش آن را بشناسد و سپس مفهوم شکرگزاری مطرح شود؛ زیرا وقتی انسان بداند چه نعمت ارزشمندی دارد، شکرگزاری معنا پیدا می‌کند.

مسیر محتوایی

شکرگزاری ← درک ارزش نعمت ← شناخت نعمت امامت

۴. چرایی نام‌گذاری نهم ربیع‌الاول به عنوان روز شکرگزاری

در مسیر تاریخی امامت، با وجود شرایط و حوادث مختلف و تلاش‌هایی برای قطع شدن رشته امامت، خداوند در نهم ربیع‌الاول استمرار نعمت ولایت و امامت را به بشریت و شیعیان عطا کرد.

در این روز، با آغاز امامت امام مهدی (عج)، نعمت امامت استمرار پیدا کرد و این نعمت تا امروز ادامه دارد.

بنابراین نهم ربیع الاول صرفاً یک روز جشن معمولی نیست؛ بلکه می‌توان آن را روز شکرگزاری برای نعمت امامت معرفی کرد.

۵. مفهوم اصلی برنامه

نعمت امام

امام به عنوان نعمت و راهنمای انسان معرفی می‌شود. در این برنامه تأکید می‌شود که خداوند برای انسان‌ها راهنما قرار داده است تا انسان‌ها راه را گم نکنند و در مسیر درست حرکت کنند. در نهم ربیع الاول، با آغاز امامت امام مهدی (عج)، نعمت امامت برای انسان‌ها استمرار پیدا کرده است و باید برای این نعمت از خداوند تشکر کرد.

۶. قالب اول: تمثیل «جعبه هدیه و نخ تسبیح»

وسایل مورد نیاز

- یک جعبه هدیه
- یک تسبیح

شیوه اجرا

مربی یک جعبه هدیه به کودک نشان می‌دهد و از او می‌خواهد حدس بزند داخل جعبه چیست.

پس از حدس‌های مختلف، تسبیح از داخل جعبه بیرون آورده می‌شود. مربی توجه کودک را به دانه‌های تسبیح جلب می‌کند: چه چیزی باعث شده این دانه‌ها کنار هم قرار بگیرند و پراکنده نشوند؟

پاسخ: نخ تسبیح.

اگر نخ تسبیح نباشد، دانه‌ها از هم جدا و پراکنده می‌شوند.

سپس تمثیل به انسان‌ها منتقل می‌شود: انسان‌ها مانند دانه‌های تسبیح هستند و خداوند نعمت بزرگی به آنان داده که باعث می‌شود راه را گم نکنند و در مسیر درست حرکت کنند. این نعمت، نعمت امام است.

در ادامه، مربی ارتباط آن را با نهم ربیع الاول بیان می‌کند: خداوند در این روز نعمت امام مهدی (عج) را به انسان‌ها عطا کرده و نعمت امامت را استمرار بخشیده است؛ بنابراین باید برای این نعمت ویژه شکرگزاری کرد.

۷. قالب دوم: تمثیل «لیوان آب»

وسایل مورد نیاز

• یک لیوان آب

شیوه اجرا

مربی لیوان آب را نشان می‌دهد و درباره اهمیت آب برای زندگی با کودک گفت‌وگو می‌کند. آب به عنوان مایه حیات و عامل زندگی، نشاط، پاکیزگی و سرسبزی معرفی می‌شود. سپس ارتباط میان آب و امام مطرح می‌شود: همان‌طور که آب مایه زندگی است، امام نیز برای زندگی انسان نقش مهمی دارد؛ زیرا راه درست را نشان می‌دهد و انسان را از گمراهی نجات می‌دهد. همان‌طور که آب باران از آسمان می‌آید، امام نیز از طرف خداوند آمده است.

از این تمثیل برای بیان مفهوم نعمت امام استفاده می‌شود.

۸. قالب سوم: شعر و پاسخ «شکر خدا»

در این قالب، مربی شعر را می‌خواند و کودکان در پاسخ عبارت «شکر خدا» را تکرار می‌کنند.

نمونه:

ما بنده خدا/بیم — شکر خدا

امت مصطفاییم — شکر خدا

امام و رهبر ما — شکر خدا

باشد علی والا — شکر خدا

امام آخر ما — شکر خدا

باشد مهدی زهرا — شکر خدا

کتاب ما قرآن است — شکر خدا

و ادامه شعر با همین شیوه.

پس از شعر، مربی توضیح می‌دهد که خداوند برای ما پیامبر و امام قرار داده و امام آخر ما حضرت مهدی (عج) است؛ بنابراین برای نعمت‌های خدا، از جمله نعمت راهنما و امام، باید شکر خدا را به جا آورد.

۹. قالب چهارم: شعر و پاسخ «یا مهدی»

در این قالب، مخاطبان در پاسخ به شعر، عبارت زیر را تکرار می‌کنند:

«یا مهدی، یا مهدی»

در شعر، امام مهدی (عج) با تعابیری مانند گهر، نعمت، یار و یاور، امام و رهبر معرفی می‌شود.

در ادامه، مربی بر مفهوم «امام مهدی نعمت است» تأکید کرده و از این موضوع برای ورود به بحث شکرگزاری استفاده می‌کند.

۱۰. قالب پنجم: داستان «زهرآ خانم و دایی علی»

خلاصه داستان

زهرآ خانم در خانه مشغول نقاشی است که دایی علی از مشهد با او تماس می‌گیرد و خانواده را برای مراسم عروسی دعوت می‌کند.

خانواده تصمیم می‌گیرند با قطار به مشهد بروند.

در مسیر، قطار در بیابان متوقف می‌شود؛ زیرا برای راننده قطار مشکلی پیش آمده است.

زهرآ نگران می‌شود که قطار چگونه می‌تواند به مسیر خود ادامه دهد.

مأمور قطار توضیح می‌دهد که برای چنین شرایطی جانشین راننده در نظر گرفته شده است.

پس از انتقال راننده به بیمارستان، راننده جانشین قطار را به حرکت درمی‌آورد و خانواده به مسیر خود ادامه می‌دهند.

انتقال مفهوم

پس از داستان، مربی درباره نیاز قطار به راننده گفت‌وگو می‌کند.

سپس داستان به زندگی انسان‌ها منتقل می‌شود: انسان‌ها مانند مسافران قطاری هستند که در مسیر زندگی حرکت می‌کنند و برای حرکت در مسیر درست به راهنما نیاز دارند.

پس از پیامبر اکرم (ص)، امامان این مسیر را ادامه دادند و این سلسله به امام مهدی (عج) رسید. امام مهدی (عج) نیز در نهم ربیع الاول به امامت رسید. از این داستان برای تبیین امام به عنوان راهنما و نعمت امامت استفاده می‌شود.

۱۱. قالب ششم: بازی «عبور از مسیر با مانع»

وسایل مورد نیاز

- پتو یا محدوده مشخص
- موانع بی خطر مانند بطری آب، کاغذ مچاله شده یا وسایل مشابه
- چشم‌بند

شیوه اجرا

روی پتو موانعی قرار داده می‌شود. یک نقطه به عنوان ورودی و نقطه‌ای دیگر به عنوان خروجی مشخص می‌شود.

کودک چشم خود را می‌بندد و باید از میان موانع عبور کند.

مربی در کنار او قرار گرفته و مسیر را با فرمان‌هایی مانند «به چپ برو»، «به راست برو»، «جلو برو» راهنمایی می‌کند.

انتقال مفهوم

پس از بازی، مربی از تجربه کودک استفاده می‌کند: همان‌طور که برای عبور از مسیر بازی به راهنما نیاز داشتیم، انسان نیز در مسیر زندگی به راهنما نیاز دارد.

در زندگی، مسیرهای مختلف و اتفاقات زیادی وجود دارد و انسان نمی‌تواند همه آنها را خودش تجربه کند تا بفهمد کدام مسیر درست و کدام مسیر اشتباه است.

خداوند برای انسان راهنما قرار داده است تا به او کمک کند مسیر درست را پیدا کند. این راهنما امام است.

در نهم ربیع الاول نیز خداوند نعمت امام مهدی (عج) را برای ما قرار داده است.

۱۲. شکرگزاری؛ مرحله بعد از شناخت نعمت

در این برنامه، شکرگزاری پس از شناخت نعمت مطرح می‌شود. مفهوم شکرگزاری در ویدئو به عنوان یکی از عالی‌ترین مراحل معرفت معرفی شده است؛ یعنی انسان ابتدا بفهمد چه نعمت ارزشمندی دارد و سپس برای آن شکرگزاری کند.

سپس شکرگزاری ← ابتدا معرفت نسبت به نعمت

۱۳. فعالیت‌های پیشنهادی برای شکرگزاری

پس از تبیین مفهوم نعمت امام، چند فعالیت برای تثبیت مفهوم شکرگزاری پیشنهاد شده است.

الف) ۱۲ مرتبه «خدا یا شکر»

در نهم ربیع الاول، ۱۲ مرتبه شکر خدا به جا آورده شود؛ به نیت ۱۲ نور هدایت که خداوند فرستاده و دوازدهمین آنها امام مهدی (عج) است.

ب) دو رکعت نماز شکر

پیشنهاد شده است در این روز دو رکعت نماز شکر خوانده شود و کودک با همراهی خانواده برای نعمت ویژه‌ای که خداوند داده، شکرگزاری کند.

ج) کارت یا کاردستی شکرگزاری

کودک با کمک والدین یا مربی یک کارت تبریک یا کاردستی درست کند و روی آن با دست خط خودش بنویسد:

«من به خاطر نعمت امامت از خدای بزرگ سپاسگزار و شاکرم.»

این کار می‌تواند به عنوان یک یادبود از برنامه و برای ماندگار شدن مفهوم شکرگزاری مورد استفاده قرار گیرد.

۱۴. جمع بندی طرح

محتوای ویدئو بر این نکته تأکید دارد که برای پرداختن به نهم ربیع الاول، ابتدا باید مخاطب کودک و خردسال را با این موضوع آشنا کرد که چه نعمتی در اختیار او قرار گرفته و خداوند در این روز چه نعمتی به او داده است؛ سپس می توان مفهوم شکرگزاری را برای او مطرح کرد.

بنابراین محور برنامه:

نهم ربیع الاول

آغاز امامت امام مهدی (عج)

استمرار نعمت امامت

شناخت نعمت امام

شکرگزاری

۱۵. خروجی مورد انتظار برنامه

بر اساس محتوای ویدئو، نتیجه مطلوب این است که مربی یا والد بتواند در نهم ربیع الاول با استفاده از قالب های متنوع، درباره نعمت امام و شکرگزاری برای این نعمت با کودک و خردسال گفت وگو و فعالیت داشته باشد.

قالب های ارائه شده در ویدئو:

فعالیت تشبیتی ← بازی ← داستان ← شعر ← تمثیل

این قالب ها نمونه هایی هستند که مدرس برای اجرای مفهوم شکرگزاری و تبیین نعمت امامت پیشنهاد کرده است و خود ویدئو نیز تصریح می کند که اینها نمونه هایی برای ایجاد ایده و جرقه اجرایی هستند و قالب های بیشتری نیز می توان برای این موضوع استفاده کرد.